

Avalik konsultatsioon

liidu õiguses sätestatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamist käsitleva Euroopa Keskpanga määruse ja juhendi eelnõu kohta

Küsimused ja vastused

1 Mis on määruse ja juhendi eesmärk? Mida soovitakse saavutada?

Määruse ja juhendi eesmärk on tutvustada pädevatele asutustele ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtteid Euroopa Liidu pangandusõiguses (CRR/CRD IV ja delegeeritud õigusaktid) sätestatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamise kohta. Alates 2014. aasta novembrist on EKP ühtse järelevalvemehhanismi raames pädev asutus oluliste krediidasutuste jaoks. Seega on EKP-l kindel ülesanne otsustada, kas ja kuidas neid valikuvõimalusi kasutada.

Määrus ja juhend on koostatud eesmärgiga tugevdada järelevalvetegevuse ühtlustamist ja luua võrdsed tingimused ühtses järelevalvemehhanismis osalevates riikides, et säilitada pangandussüsteemi finantsstabiilsus ja lõimumine.

Valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse ebaühtlane kasutamine ühtses järelevalvemehhanismis osalevates riikides, kui see ei tulene näiteks riiklikust eripärast, võib soodustada killustumist ja riskide tekkimist pangandussektoris. Konsulteerimiseks esitatud määruse ja juhendi eesmärk on rakendada usaldatavusnõuete ja liidu õiguse raames EKP sobival ühtlustatud kohtlemist.

2 Kuidas ühtlustatakse erinevad valikuvõimalused ja kaalutusõigus riigi tasandil?

Märkimisväärset hulka valikuvõimalustest ja kaalutusõigusest, mis kuuluvad pädevate asutuste usaldatavusnormatiividesse, on juba enne 4. novembrit 2014 riigi tasandil kasutatud. EKP on projekti raames kogunud andmeid varem riikide tasandil rakendatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kohta, rahvusvaheliste parimate tavade ja rahvusvaheliste standardikujundajate näitajate kohta ning käimasolevate poliitiliste arutelude kohta kõigis asjaomastes rahvusvahelistes foorumites. Seda arvestades ning võttes aluseks kvantitatiivset, kvalitatiivset ja õiguslikku analüüsi, on EKP määratlenud tegevuspõhimõtted ja kasutanud asjaomaseid valikuvõimalusi ja kaalutusõigust asjakohaste õigusaktide abil.

3 Kui kaua võtab aega määruses käsitletavate valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse ühtlustamine?

Kavakohaselt võtavad EKP otsustusorganid määruse vastu ja see avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas 2016. aasta märtsis. Määruse jõustumisel on see oluliste pankade suhtes vahetult kohaldatav ja seega toimub ka ühtlustumine.

4 Miks esitatakse konsulteerimiseks kaks dokumenti? Mille poolest need erinevad?

Konsulteerimiseks esitatakse kaks eri dokumenti. Määrus on liidu õiguse siduv õiguslik vahend, milles sätestatakse õiguslikud kohustused ühtses järelevalvemehhanismis osalevatele olulistele pankadele seoses teatavate üldiste valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse usaldatavusnõuete käsitlesega. Juhend on õiguslikult mittesiduv vahend, milles esitatakse järelevalverühmadele juhised, kuidas hinnata teatavate muude valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamist, mille üle peab otsustama üksikjuhtumi alusel.

5 Mida peate silmas üldiste valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse ning üksikjuhtumi alusel kasutatavate valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse all?

Erinevus seisneb selles, kuidas valikuvõimalust ja kaalutusõigust praktikas kasutatakse. Üldiste valikuvõimaluste puhul saab EKP vastu võtta poliitilise otsuse, mida kohaldatakse kõigi EKP järelevalve alla kuuluvate pankade suhtes, hindamata igat panka eraldi. Näiteks valikuvõimalus, kas pidada võlgnik makseviivituses olevaks pärast 90- või 180-päevast maksetähtaja ületamist, on üldine valikuvõimalus, sest EKP otsus nende kahe variandi vahel kehtib kõikidele olulistele pankadele. Juhtumipõhised valikuvõimalused või kaalutusõigus nõuavad seevastu iga panga eraldi hindamist. Harilikult esitab pank valikuvõimaluse kasutamiseks taotluse. Tüüpiline juhtumipõhine näide on erandi tegemine: likviidsusnõuetega seotud erandi kohaldamise otsus sõltub igas pangas kehtestatud likviidsusstruktuurist ja riskijuhtimisest. Seepärast on vajalik EKP juhtumipõhine hindamine, mis kontrollib, kas konkreetne pank saab erandit kasutada.

6 Mitu valikuvõimalust ja kaalutusõigust on kapitalinõuete määruses ja direktiivis (CRR/CRD IV) ning likviidsuskattekindaja delegeeritud õigusaktis? Mitut valikuvõimalust ja kaalutusõigust käsitlevad need kaks EKP dokumenti? Kui mitut käsitleb kumbki dokument eraldi?

Usaldatavusnõuete õigusaktides puuduvad ametlikud andmed valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse määratluse ja loendamise kohta. EKP on tuvastanud kapitalinõuete määruses ja direktiivis (CRR/CRD IV) üle 150 valikuvõimaluse ja kaalutusõiguse, sealhulgas osad likviidsuskattekindaja delegeeritud õigusaktis sätestatud valikuvõimalused ja kaalutusõigus, mida on vaja järelevalveülesannete täitmisel. Kõigist valikuvõimalustest ja kaalutusõigusest keskendus EKP analüüs neile, mis kuuluvad ühtse järelevalvemehhanismi raames EKP kui järelevalveasutuse pädevusse. Konsulteerimiseks esitatud kaks dokumenti hõlmavad tegevuspõhimõtteid 122 valikuvõimaluse ja kaalutusõiguse kohta, millest ligikaudu veerand on sätestatud määruses ja ligikaudu kolmveerandit käsitletakse juhendis.

7 Kas plaanite praegu käsitlemata jäänud valikuvõimalusi ja kaalutusõigust vaadelda tulevikus? Kui kaua võtab aega kogu euroala eeskirjade ühtlustamine?

Selleks et kehtestada konkreetsete tegevuspõhimõtted, tuleb mõne valikuvõimaluse ja kaalutusõigusega tulevikus teha järeltööd, eelkõige peavad võtma meetmeid Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) või komisjon. Lisaks peab EKP saama konkreetsete juhtumite hindamise kaudu kogemusi osade valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kohta, et täpsustada nende suhtes rakendatav tegevus ja kriteeriumid. Mõlemad juhtumid on esitatud ka käesoleva juhendi eraldi osas. Järeltööd peaksid algama alates 2016. aastast, kuid sõltuvad ka õiguslikust arengust.

8 Kas olete hinnanud muudatusettepanekute mõju?

Praegusest riikide valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse rakendamise ja tavade analüüsist nähtub, et kavandatava paketi rakendamine ei tohiks kaasa tuua usaldatavusnõuete ega tegevusega seotud olulisi kulusid ning see peaks olema pankadele jõukohane. Valitud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse puhul, mille mõju võib olla oluline, on EKP läbi viinud kvantitatiivse mõjuhinnangu ja kavandanud asjakohased üleminekuperioodid. Hinnang esitatakse ka selgitavates märkustes, mis on lisatud kahele EKP dokumendile. Eeldatakse, et avalik konsultatsioon võib anda kasulikku lisateavet selle kohta, kuidas tegevuspõhimõtete pakett eri pankadele mõjub.